

MEDYADA YER ALAN KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE KADIN CİNAYETİ HABERLERİNE TOPLUMUN TEPKİSİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

 Yasemin CINGİ^a

 Mustafa CINGİ^b

Özet

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri haberleri günlük yaşantımızda sıkça karşılaşılan haberler arasında yer almaktadır. Bu tarz haberlerin ayrıntılarıyla birlikte sürekli verilmesi olayı normalleştirerek bazı vakaları magazinleştirmekte ve olaya duyulan ciddiyeti zedelemektedir. Son yıllarda kadına yönelik şiddet araştırmaları sayıca artsa da çözüm noktasında kesin bir sonuca ulaşamamıştır. Bu araştırmanın temel çıkış noktası haberlerin içerik olarak incelenmesi yerine haberi izleyen kitlenin tepkisini anlamaktır. Çalışma, medyada ve haber bültenlerinde yer alan kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerine toplumun bakış açısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerine toplumun tepkisi araştırılmış, farklı yaş, cinsiyet ve medeni duruma sahip 20 katılımcı ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde, şiddetin en küçük yaşlarda aile içinde verilecek eğitimlerle engellenebileceği, haberlerde yer alan detayların insanların şiddet dürtülerini uyandırarak olumsuz davranışlara potansiyel oluşturduğu, yaptırımların yetersizliği ve haberlerin gerek sosyal medyada gerekse ana haber bültenlerinde sıkça yer almasının konuyu sıradanlaştırdığı ve kadınlara yönelik uygulanan pozitif ayrımcılığın bazı durumlarda suistimal edilerek kadınlara daha fazla zarar verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, Kadın cinayetleri, Şiddet haberleri.

A QUALITATIVE RESEARCH ON THE SOCIETY'S REACTION TO THE NEWS ON VIOLENCE AGAINST WOMEN AND MURDERERS IN THE MEDIA

Abstract

In our daily life, we frequently come across news of violence against women and femicide. The frequent and detailed coverage of such news normalizes the event and even damages the seriousness of the event by making it a tabloid. Although the number of studies on violence against women has increased in recent years, a definite

^aDr. Öğr., Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yasminandac@gmail.com

^bDr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, mstfcng@gmail.com

Makale Geliş Tarihi: 29.07.2022, Makale Kabul Tarihi: 09.11.2022

solution has not been reached. The main starting point of this research is to try to understand the reaction of the audience watching the news rather than examining the news as content. The study aims to reveal the perspective of the society on the news of violence against women and femicide in the media and news bulletins. Within the scope of the study, in-depth interviews were conducted with 20 participants of different ages, genders and marital status. In these interviews, it was concluded that violence can be prevented by education given in the family at the youngest ages, the details in the news arouse people's violent impulses and create the potential for negative behaviors, the inadequacy of sanctions and the frequent coverage of the news both in the social media and in the main news bulletins make the issue ordinary. In addition, it has been stated that positive discrimination against women is abused in some cases and causes more harm to women.

Keywords: Violence against women, Femicides, Violence news.

Giriş

Kadınlara yönelik şiddet toplumumuzda kesin olarak çözüm bulunamayan bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada, yapılan haberlerin ve haberlerin veriliş şekillerin de payı göz ardı edilmemdir. Gerek ulusal gerekse uluslararası alanlarda şiddeti önlemeye yönelik birçok çalışma yürütülüyor olsa da bu çalışmaların mevcut şiddeti sonlandırmadığı görülmektedir. Bunun en büyük kanıtı olarak ise medyada kadına yönelik şiddet haberlerinin hemen hemen her gün medyada yer alması gösterilebilmektedir.

Kadınları kimlerin öldürdüğü incelenirken en çok dikkat çeken ayrıntının kurban konumundaki kadının daha çok eşleri veya partnerleri tarafından öldürülüyor olmasıdır. Yapılan çalışmalar kadınların yüksek oranda şimdiki veya eski eşleri/partnerleri tarafından öldürüldüğünü göstermektedir. Kadınların %35'i ise eşi, birlikte yaşadığı partneri veya üçüncü bir şahıs tarafından fiziksel/cinsel şiddete maruz kalmaktadır (Koçoğlu, 2019, s. 64). Polis Akademisi verilerine göre, kadın cinayetlerinde failerin %96,2'si erkek yalnızca %3,8'i kadındır. Bu cinayetlerin %63,5'i ise eş veya partnerler tarafından gerçekleştirilmektedir. Öldürülen kadınlar en güvenli hissetmeleri gereken evlerinde ve en yakından tanıdıkları kişiler tarafından öldürülmektedir. Yapılan çalışmalar kadın cinayetlerinin neredeyse %73'ünün evde gerçekleştiğini göstermektedir (Taştan & Küçükler Yıldız, 2019, s. 5-20). Sonucunda cinayet olan bu olayların başlangıç noktasını genel olarak kadınların eşlerinden ayrılmak veya boşanmak istemesi oluşturmaktadır. Bağımsız İletişim Ağı ve Objective Araştırmacı Gazetecilik Programı ile yürütülen bir proje dahilinde yayınlanmaya başlayan "kadincinayetleri.org" internet sitesi 2010 yılından günümüze dek medyada yer alan kadın cinayetlerini haritalandırmaktadır. Yalnızca medyada yer alan haberlerden hareketle bu haritalandırmaların yapıldığı sitede, tüm şehirlerde yaşanan kadın cinayetlerine dair bilgiler bulunmakta ve cinayetlere ilişkin sebepler de önemli ölçüde yer almaktadır (Ural & Çabuk Kaya, 2018, s. 364). Bu doğrultuda site verileri incelendiğinde, 2010 yılından günümüze kadar medyaya yansıyan kadın cinayetlerinde 2534 kadının öldürüldüğü görülmektedir. Söz konusu cinayetlerin, %40,4'ü 26-40 yaş aralığında iken, %20,9'u 41-55 yaş aralığında, %19,4'ü 19-25 yaş aralığındadır. Kadınların katillerine bakıldığında ilk sırada kocaları, ikinci sırada akrabaları ve üçüncü sırada da erkek arkadaşlarının yer aldığı anlaşılmaktadır. En yaygın gerekçe olarak ise, kavga veya tartışma, aldatılma şüphesi, boşanma veya ayrılma isteği, maddi sebepler, namus-töre, kıskançlık gibi

sebepler gösterilmektedir (Kadın Cinayetleri, 2022). Kadınlar içinde buldukları duruma karşı tepki göstermek ve erkek baskısına engel olmak istediklerinde sistematik bir şiddete maruz kalmakta, ölüm tehdidi almakta ve sonunda cinayete kurban gitmektedir. Haber bültenlerinde de bu tarz haberler, “koca cinneti”, “gözü dönmüş koca”, “namus cinayeti” şeklinde sözde hafifletici nedenleriyle birlikte izleyiciye sunulmaktadır. Erkek duruma katlanamayan erkeklik gururu zedelene insan olarak tüm haklara sahipmiş gibi lanse edilirken kadın da yıllardır süregelen bir söylem olan “erkektir yapar” söylemi altında duruma katlanan kişi olarak toplumda konumlandırılmaktadır.

Literatürde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerini konu alan birçok nicel ve nitel çalışma bulunmaktadır. Çalışmaların çoğu toplumsal cinsiyet söylemleri ve kadın temsilleri gibi önemli konular üzerinde durmakta fakat televizyon ve sosyal medyada haberlere maruz kalan izleyici kitlesinin görüşleri göz ardı edilmektedir. Bu çalışmanın amacı medyada ve haber bültenlerinde yer alan kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerine toplumun bakış açısını ortaya koymaktır. Gerek televizyon haberlerinde gerekse yazılı basın ve sosyal medyada sık sık karşımıza çıkan bu haberlere toplumun çeşitli tepkileri bulunmaktadır. Bu çerçevede farklı yaş, cinsiyet ve medeni durumları olan 20 kişi ile derinlemesine mülakat yapılarak verilen ifadeler doğrultusunda bulgulara ulaşılmıştır. Mülakatlar aracılığı ile nedenleri çözümleri ve verilen tepkiler açık bir şekilde ortaya konmaya çalışılmış böylelikle, sayısı gittikçe artan kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerinin televizyonlarda, yazılı basında ve sosyal medyada sunumuna odaklanılmış, toplumun bu tarz haberlere olan tepkisi analiz edilmiş ve çözüm önerileri araştırılmıştır.

A. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1. Kadına Yönelik Şiddet Tanımları

Şiddetin genel anlamına bakıldığında; kaba davranış, sertlik, bir olgunun yoğunluğu ve aşırı duygu durumunu ifade ettiği görülmektedir. (Akkaş & Uyanık, 2016, s. 32-42). Ayrıca, insan doğasında varolan saldırgan eğilimin bireysel ve toplumsal boyutlara varabilecek, başkasına zarar verebilecek şekilde insanın iradesini hiçe sayan en uç nokta olarak tanımlanmaktadır (Budak, 2000, s. 716). Bir başka tanıma göre ise şiddet; karşı tarafın varlığını tehdit olarak algılayarak otorite sağlamak amacıyla uygulanan zarar verme niyeti olan davranışlardır (Tekin, 2011, s. 13). Tanımlardan da anlaşılacağı gibi şiddet, fiziksel olsun veya olmasın olumsuz bir davranışı nitelemekte, düşmanlık ve kin beslenen bireylere veya nesnelere yönelik fiili, zor kullanma yoluyla ortaya koyarak bedensel ve duygusal açıdan zarar vermeyi kapsamaktadır. Günümüzde şiddet toplumların başlıca sorunlarından birini oluşturmaktadır. Kadına yönelik şiddeti Birleşmiş Milletler, acı ve hasar veren, aile veya toplumda görülen fiziksel, cinsel, ekonomik olarak her türlü şiddet, zorlama, keyfi olarak özgürlüğü kısıtlama gibi davranışlar, iş yeri veya eğitim kurumlarında göz korkutma, cinsel saldırı ve bu tür saldırılara göz yumulması şeklinde tanımlamaktadır (Page & İnce, 2008, s. 81). Dünya Sağlık Örgütü de benzer bir tanımlama yaparak kadına yönelik şiddeti cinsiyete dayandırmakta ve bireyi inciten, zarar veren cinsel, fiziksel, ruhsal tahribatla sonuçlanma ihtimali barındıran kişinin toplum içinde veya özel yaşantısında keyfi olarak özgürlüklerinin kısıtlanmasına sebebiyet veren davranışlar olarak açıklamaktadır (Efe, 2012, s. 49-54).

Kadına yönelik şiddet toplumsal bir sorun olarak baş göstermektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında kadınların toplumsal ve özel hayatlarında şiddetin farklı türlerine maruz kaldıkları görülmektedir. Bunlar; fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu şiddet türleri birlikte gözlenmektedir ve birbirinden net olarak ayırt edilmesi de kolay değildir.

Fiziksel şiddet; kasten güç uygulayarak yaralamaya ve hatta ölüme sebebiyet verecek şekilde karşı tarafı denetimi altına alma eylemini içermektedir. Genellikle sindirme, korkutma gibi bir yaptırım aracı olarak kullanılmaktadır. Diğer türlere kıyasla, adli mercilere ve sağlık kuruluşlarına en çok yansıyan ve en belirgin şiddet türüdür. Son derece kolay ve sık belgelenebilen bir tür olmasına rağmen, mağdurlar içinde buldukları korku, aşağılanma ve suçluluk duygularından ötürü saklama eğiliminde olmaktadır (Büyükgök, 2007, s. 2).

Psikolojik şiddet; kadının onurunu zedelemeye yönelik davranışları içermekte ve neticesinde kadının psikolojik durumuna zarar vermek istenmektedir. Kadının kendini değersiz görmesine baskı, hakaret, korkutma gibi yöntemler kullanılarak hür iradesini kullanamamasına neden olmaktadır (Öztürk, 2008, s. 55). Bu tür şiddet duygusal ve sözel istismarı içermektedir.

Cinsel şiddet; en ağır ve onur kırıcı şiddet türüdür. Mağdur tüm şiddet türlerinin olumsuz etkilerini birarada yaşamaktadır ve mağdurun cinselliğini baskı yoluyla kullanması olarak ifade edilmektedir. Aile mahrimyeti ve mağdurun kendisini küçük düşürülmüş hissetmesinden dolayı diğer insanlarla en az paylaşılan şiddet türüdür (Büyükgök, 2007, s. 3).

Ekonomik şiddet; maddi olanakların kadın üzerinde tahakküm, kontrol ve tehdit aracı olarak kullanılmasıdır. Kadının kazancının elinden alınması, çalıştırılmaması, mülkiyet sahibi olmasının engellenmesi suretiyle uygulanmakta ve erkeğe maddi açıdan bağımlı olması hedeflenmektedir. Şiddete maruz kalan kadınlar ekonomik sıkıntılarından dolayı yaşadıkları şiddete rağmen eşlerinden boşanma konusunda çıkmaza girmektedir (Şahiner, 2007, s. 23). Ev içinde kadının emeği ücret karşılığı olmayan doğal bir emek olarak algılanmakta ve değersiz kabul edilmektedir (Makal & Toksöz, 2015, s. 255).

2. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Kadına yönelik şiddetin nedenleri farklı kuramlarla açıklanmaktadır. Bu kuramlar arasında en başta feminist teoriler, aile sistemi teorisi ve sosyo-kültürel teoriler yer almaktadır. Sosyo-kültürel, feminist ve aile sistemi teorileri daha çok ataerkil toplum yapısı üzerinde durmaktadır. Şiddet davranışının nedenlerinin sağlıklı bir şekilde belirlenmesi davranışın önlenmesi adına önemli adımların atılmasına yardımcı olması umulmaktadır.

Feminist teoriler, erkek ile kadının fiziksel güç farklılığının kadına yönelik şiddetin kaynağı olduğunu savunmaktadır. Yapılan çalışmalar söz konusu fiziksel farkın erkeğin kadını yaşamın her alanında baskı altına aldığı iddia etmektedir. Erkeğin kadın üzerinde tahakküm kurması ve her alanda söz sahibi olması ataerkil aile yapısını oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu tarz aile yapısında erkek karar alıcı ve evin geçimini sağlama rolünü üstlenirken kadın ise ittat eden, ev işleriyle ilgilenen ve çocuk bakımını üstlenen kişidir. Böylelikle kadın erkek arasında bahsi geçen eşitsizlik ve ataerkil söylemin

kadına yönelik şiddete sebebiyet verdiği savunulmaktadır. Yapılan çalışmalar, ataerkil aile yapısının var olduğu toplumlarda kadına yönelik şiddet daha fazla olduğunu göstermektedir (Gül, 2013, s. 13).

Aile sistemi teorisi, aile içi bireyler arasındaki farklılıkların kadına yönelik şiddete sebep olduğunu savunmaktadır. Çocukluk döneminde şiddete maruz kalınması bu davranışın öğrenilmesinde ve şiddetin ortaya çıkmasında etkili olmaktadır. Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı da bu davranışın ortaya çıkmasını tetiklemektedir. Aile içinde şiddet gören birey durumunu içselleştirerek, şiddeti meşrulaştırarak onu bir çözüm yolu olarak kullanmaktadır (Gül, 2013, s. 20).

Sosyo-kültürel teoriler özellikle toplumsal yapıları ve bu yapılar arasında görülen kültürel farklılıkları ön plana çıkarmaktadır. Kadına yönelik şiddetin nedenlerini söz konusu farklılıklarla ilişkilendirmekte, bireyler içinde yaşadığı toplumdaki etkilenmekte ve davranışları da kültürel yapı içinde şekillenmektedir. Şiddetin görülme sıklığı toplumdaki farklılık göstermekte, kadına yönelik şiddet de kültürden kültüre değişmektedir. Burada toplumsal cinsiyet konusuna değinmekte fayda vardır. Kadın veya erkek, günümüzde genel kullanımları bakımından gerek bireylerin biyolojik açıdan dişi veya er, gerekse toplumun kişiye atfettiği roller sistemi içinde de yer alan, kadın veya erkek olmasını açıklamak için kullanılan ifadelerdir. Fakat her ne kadar biyolojik açıdan kadın ve erkek olarak adlandırılrsa da toplumsal anlamda bireyler, dünyaya geldikleri andan itibaren biyolojik cinsiyeti doğrudan doğruyla gelişerek anlam kazanan bir yapının parçası haline getirilmemektedir. Toplum, bireylerden değişmez bir biçim olarak kabul ettiği cinsiyetine göre davranışlar sergilemesini beklemektedir. Hazırladığı davranışlar bütününe kabullenmesi ve yapması için de bireyleri mecbur kılmakta ve cinsiyet çerçevesinde farklılık gösteren özelliklerin hiçbir şekilde karıştırılmasına izin vermeyerek çoğu zaman da karşı çıkmaktadır. Toplumun geleneksel kültürü gereği, kadından dişi davranış, düşünce, görünüm ve algılarıyla kadınca hareket etmesi beklenirken, erkeklerden de erkekçe davranmasını bekler ve bunu da bu şekilde dikte eder (Vatandaş, 2007). Kadın ve erkek toplumsal yaşamda farklı roller üstlenmektedir. Açıklanan teorilerde de değinildiği gibi kadının ikinci planda kalması, erkeğin kadına göre daha üstün rol ve sorumluluk üstlenmesi kadına yönelik şiddet davranışının görülme sıklığını arttırmada etkili olmaktadır (Şenol & Yıldız, 2013, s. 7). Kişilerin çevreleri ile olan ilişkileri de davranışlarına yön vermektedir. Çevre; aile, arkadaşlar ve kitle iletişim araçlarını kapsamaktadır. Televizyon, internet gibi ortamlarda maruz kalınan şiddet içerikli görüntüler davranışın öğrenilmesinde etkin rol oynamaktadır. Son yıllarda yayınlanan televizyon dizilerinde kadına yönelik şiddetin görünürlüğünün ve yoğunluğunun arttığı görülmektedir (Çam, 2009, s. 80). Bahsi geçen teoriler kadına yönelik şiddet davranışının nedenlerini açıklamaktadır, kadın cinayetleri de fiziksel şiddetin neticesinde ortaya çıkmakta ve ortak sebepleri barındırmaktadır.

3. Kadına Şiddet Haberlerinin Medya Ve Televizyonda Gösterimi

Kadın cinayetleri ve kadına şiddet haberleri medyanın vermekle sorumlu olduğu mühim konulardandır. Kadın cinayetleri medya nezdinde insan hakkı ihlali olarak sunulmaktadır. Ancak medyada kadın cinayeti veya kadına şiddet haberlerine “yine kadın”, “yine cinayet”, “yine kadın cinayeti” şeklinde yer verilmesi olayın sıklığına işaret ederek böylesine vahim bir durumu meşrulaştırmaya çalışması ve insanlara kötü örnek olması bakımından da eleştirilmektedir (Yegen, 2014, s. 19-20). Medyada kadına şiddetin erkek egemen bir bakış açısıyla kadınları suçlayarak şiddeti haklı hale

getirilmeye çalışılması bu konuda yapılan birçok çalışmanın ortak vurgusudur. Burada merak edilen bu tür haberlerin kim tarafından ve hangi anlayışla üretildiğidir ve nasıl temsil edildiğidir (Altun ve ark., 2007, s. 11). Söz konusu şiddetin medyada temsili ile ilgili çalışmalar gerçeklik-temsili ilişkisinin basit bir yansıtmasının çok ötesinde sorunlu bir ilişki olduğunu kabul etmektedir. Medya bu durumu kadın ile erkek arasındaki farkı bir zıtlık olarak görmekte ve insani ilişkileri de güç ilişkisi ile temellendirmektedir. Bu durum alışıla gelmiş toplumsal cinsiyet rollerini tekrar inşa etmekte ve onaylamakta, tutucu eğilimleri de desteklemektedir (Dorer, 2006, s. 206-207). Medya kadına yönelik şiddeti gerek kullandığı dil gerekse şiddeti haberleştirerek kadınlara yönelik ayrımcılığı yeniden üretmektedir (Toker & Altun, 2015, s. 131).

Şiddet yalnızca fiziksel acı olarak değil ruhsal açıdan da sıkıntı veren hareketleri de kapsayacak şekilde tanımlanmaktadır. Ancak medya genel olarak kadına şiddeti fiziksel yönüyle ele almaktadır. Yapılan çalışmalar da genel itibariyle fiziksel şiddete yöneliktir, ancak daha geniş bir perspektiften ele alınan aralımlarda şiddetin temsili çok daha vahim durumdadır (Dursun, 2010, s. 20-21). Haberin kitleye ulaşabilmesindeki en büyük etkenlerden biri ilgi çekicilik veya ses getiriciliktir. Kadına şiddet haberlerinde bu özellik kullanılan dilde ve görsellerde öne çıkmaktadır (Tokgöz, 2010, s. 228). Ölümle sonuçlanan olayların haberleştirilmesi, şiddet haberlerinin magazinleştirilmesi, uygulanan şiddetin kadının toplumdaki konumunu yeniden inşa edecek şekilde namus kavramıyla bağlantılandırılması Aziz ve arkadaşlarının (1994), yapılan bir araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Haber medyası kadına şiddet haberlerine çok izlenecek çok satacak bir olay olarak yaklaşmakta ve burada ticari bir mantıkla hareket etmektedir. Televizyonda kadına yönelik şiddet, haber etiğinin önüne geçerek kâr hırsı barındırmaktadır. Haberin değerini suçun şiddeti, sıklık derecesi yada niteliği yerine kadınların sosyal sınıflarına dair kriterler belirlemektedir (Rao, 2014, s. 159-160).

Genel çerçeveden bakıldığında kadınlara yönelik haberlerin az olduğu yada olumsuz anlamlar yüklenerek yer verildiği görülmektedir. Ya geleneksel roller içinde fedakar veya anaç, ya cinsel obje olarak ideal ölçülere sahip olma, ya bir kurban olarak zavallı, ya yalancı bir eşitlik içinde başarısız bir erkeğe eklenmiş olarak ya da kadının simgesel olarak yok edilmesi şeklinde bir uzmandan görüş alınacaksa erkeğin tercih edilmesi şeklinde haberlerde yer bulmaktadır, burada dikkat çeken medyanın kullandığı dildir, bu dil ile de temsil ettiği değerleri, ilkeleri en etkili şekilde kullanarak kendisini var ettiği söylenebilmektedir (Tanrıöver, 2012, s. 159-160). Şiddetin haber olma biçimleri dikkate alındığında izleyici veya okur suçun veya şiddetin sebepleri üzerine düşünerek bu tarz olayların gerçekleşmesinde toplumun rolünü eleştirecek ya da düzeltmek adına okur veya izleyiciyi harekete geçirecek bilgiler medyada yer almamaktadır. Aksine kadına şiddeti içeren her türlü saldırı biçimi medyada sıklıkla yer almakta, kadına toplum nezdinde bu davranışı hakettiğini kabul ettirecek şekilde sunulmaktadır. Eylemi gerçekleştiren erkek ise odak noktasında yer almamakta ve sorun kişiselmiş gibi lanse edilmektedir. İnal'a göre; *"medya suçu kişiselleştirdiğinde suça karşı kullanılacak şiddeti de meşrulaştırmış olur, böylelikle suçun toplumsal nedenleri görmezden gelir"* (İnal, 2005, s. 75).

Medyanın konumu ve haberin tanımı düşünüldüğünde medya esasında olmuş olayları yansıtır. Bu sebeple şiddet olayları da gerçekleştirildikten sonra haberleştirilmektedir. Burada esas olan, haberin tiraj değerinden ziyade bireylerin maruz kaldıkları eylemler ve bunları gerçekleştirenler üzerine atfedilmesi gerektiridir. Hosta'ya göre medya, şiddet eylemlerinin temel sebebi değildir ancak bu eylemlerin etkisini

arttıran, insanların şiddet olgusunu içselleştirmesini sağlayan etkili bir araçtır. Bu nedenle şiddetin sebebi ile birlikte şiddetin yansıtılış biçimi de şiddetle mücadelede önemli bir rol üstlenmektedir (Hosta, 2013, s. 1831). Medyanın şiddeti artırma hususunda niceliksel katkılarının yanısıra niteliksel katkıları da bulunmaktadır, cinayetlerin ve yapılan işkencelerin detaylı olarak aktararak bireylerin bilinçaltlarına yerleşmesinin sağlanması, medyadan öğrenilmiş olarak potansiyel suçlular tarafından hak arayışında temel başvuru kaynağı gibi algılanabilmektedir. Tüm bu süreçler incelendiğinde şiddete maruz kalarak travmatik durumlar yaşayan kadın medya tarafından magazin unsuru olarak kullanılmakta ve toplum tarafından da hedef konumuna getirilmektedir, bir kez daha irdelenerek sorgulanan insan olurken, şiddetn faili neredeyse mağdur konumuna getirilmektedir. Bu sebeple şiddet haberlerine gösterilen asıl tepki haberin sunuş şeklidir. Medya hali hazırda kimseye şiddet uygulayın demez fakat konumlanış ve sunuş biçimi vesilesiyle haberi şekillendirerek meşrulaştırılmasına katkı sağlar. Medyanın her koşulda mağdur olana eğilme görevi bulunmamaktadır ancak haberi şiddeti uygulayanların bakış açısıyla değil mağdur olanın yaşadıkları haliyle yapması medyanın üzerine düşen en önemli vazifelerden biri olmaktadır (Özer & Üçer, 2010, s. 91-95).

Bu hususlara dikkat etmek sağlıklı toplumun oluşmasında da önemli rol oynamaktadır. Haberlerde verilen şiddetin tekniği öğrenilebilir, işlenen suç ilgi çekebilir ve bazı kesimlerce suç işlemek yararlı bir hareket olarak algılanabilir. Medya suçluyu cana yakın ve sempatik olarak lanse edebilir, ancak bu durumların en zararlı sonuçlarından biri suç işleyen insanın adaletten kolayca kurtulacağını düşünerek suç işlemeye yönelmesidir, belki de kadına şiddet konusunda medyada yüksek cezalı haberlere daha fazla yer verilmesi suç konusunda potansiyel teşkil eden bireyler açısından caydırıcı olması düşünülmektedir.

4. Şiddetle Mücadeleye Yönelik Düzenlemeler

Devletlerin başlıca görevlerinden biri de insan haklarının korunmasıdır. “Kadınların insan hakkı” teriminin literatüre girmesi de toplumsal cinsiyet kaynaklı insan hakları ihlallerinin önüne geçmek için hukuki bir zemin sağlamaktadır. Bu hukuki gelişmeler sayesinde kadın haklarına ihlalde bulunan taraf ülkeler, tutumlarını değiştirmeye zorlanmaktadır (Uygur & Gürgey, 2014, s. 34). Kadına yönelik şiddetin engellenmesi hususundaki gelişmeler kendi içinde bazı çelişkileri barındırır da baskı sistemlerinin ve yaptırımın dönüştürülebilmesinin mümkün olduğunu göstermektedir. Bu durumun sürekli olabilmesi için siyasi kararlılık ve devletlerin bu amaçtaki uluslararası sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir (Ertürk, 2015, s. 407). İnsan haklarının evrensel bir değer olarak kabul edilmesi ve geliştirilmesiyle birlikte aile ve toplumda kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın kaldırılması çalışmaları devam etmektedir. Birleşmiş Milletler bünyesinde 1946’da kurulan “Kadın Statüsü Komisyonu” kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik önemli adımlar atmıştır. 1980 yılında gerçekleşen İkinci Dünya Kadın Konferansı’nda kadına yönelik şiddetin bir sağlık sorunu olduğu üzerinde durulmuştur. 1981 yılında ise Birleşmiş Milletler’in “Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi” (CEDAW)’ı imzalayarak en önemli adımlardan birini atmıştır. CEDAW 1986 yılında ülkemizde imzalanarak yürürlüğe konmuştur. Pekin’de 1995 yılında Dördüncü Kadın Konferansı’nda kadına şiddetin hem kadınların insan haklarından yararlanabilmelerinde bir engel olduğu hem de bunun bir insan hakları ihlali olduğu benimsenmiştir. CEDAW kapsamında, kadın hakları ihlalinin ve en çok

ihlalin gerekleŖtiđi alanlar kesin bir Ŗekilde belirlenerek bu bağlamda hakların ne olduğu konusu netlik kazanmıŖtır. Kadın veya erkekten herhangi birinin aŖađılıđı veya üstünlüğü fikri ve kalıplaŖmıŖ rollere dayalı tüm uygulamaların ortadan kaldırılmasının sağlanması bu szleŖme çerçevesinde amalanmıŖtır (Karınca, 2008, s. 38-41). Kadınlar ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranıŖlarında köklü deđiŖiklik oluŖturmak için gerek kültürel gerekse yasal tüm önlemlerin alınması, kadınlara hayatlarının tüm alanlarında eŖitliđe dayanan insan hakları ve temel hürriyetlerin tanınması ve kadınların bu haklardan faydalanabilmelerinin sağlanması gerektiği kararı alınmıŖtır. Bu kararların uygulanması yükümlülüğü ise devlete atfedilmiŖtir. Kadınların insan hakları, devletleri tarafından ihlal edilmesi durumunda ve bütün iç hukuk yolları tükendiğinde CEDAW komitesine kiŖisel baŖvuru hakkı tanınmıŖtır. Söz konusu protokol, komiteye ihlalde bulunana devletlere inceleme yapma yetkisi vermektedir ve komite yapılan incelemeler sonucunda ihlalde bulunan ülkelere uyarıda bulunabilmektedir (Karınca, 2008, s. 41).

B. ARAŖTIRMANIN YÖNTEMİ

1.Yöntem

Bu alıŖmada, toplumun kadına yönelik Ŗiddet ve kadın cinayeti haberlerine verdiği tepkiyi, olayların nedeni, zm nerileri ve bu tarz haberlere yönelik tutumlarını farklı bakıŖ açılarıyla ortaya koyabilmek amalanmıŖ ve nitel araŖtırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji araŖtırması yrtlmŖtir. Bu bağlamda, bireylerin medyada yer alan Ŗiddet haberlerine yönelik tutumlarını genellemeler Ŗeklinde değil,derinlemesine anlamayabilmek için nitel araŖtırma yöntemi tercih edilmiŖtir.

Nitel araŖtırma, araŖtırılan gerçekliği olduğu gibi ifade etmeyi ve mevcut durumu derinlemesine anlamayı amaçlamaktadır. Bu sebeple bu yöntemde ne ve nasıl sorularına odaklanılmaktadır. Genellemeler yapmaktan ziyade tümden gelimsel bir yaklaŖımla durumun detaylarının anlaŖılması amaçlanmaktadır (Kümbetoğlu, 2015, s. 23). Nitel araŖtırma, farklı varsayımlardan hareket ederek kiŖilerin veya grupların kiŖisel yada toplumsal bir konu üzerindeki dŖncelerini ve o konuya hangi anlamları yüklediklerini ortaya çıkarmayı amaçlamakta ve genellemeler yapmak yerine mevcut durumu anlamaya gayret gösteren bir araŖtırma desendir (Punch, 2016, s. 142). Bu sebeple ulaŖılan veriler doğrultusunda ihtiyaç duyulduğunda yeni soruların eklenebileceği yarı yapılandırılmıŖ bir form ile araŖtırma deseni meydana getirilmiŖtir. Form oluŖturulmadan önce bir akademisyenden soruların ve metodolojinin uygunluğu ile alakalı uzman grŖ alınmıŖ ve belirtilen eklemeler yapılarak araŖtırma formu son haline getirilmiŖtir. Ardından bu form üzerinden 4 katılımcıyla mülakat yapılarak pilot bir araŖtırma yapılmıŖtır. AnlaŖılmayan veya kafa karıŖıklıđına yol açacak bir sorunun bulunmadığı anlaŖılarak, halihazırdaki form ile ana araŖtırmaya baŖlanmıŖtır. Katılımcılar belirlenirken ilk olarak kolayda örnekleme ardından kartopu örnekleme yöntemleri benimsenmiŖtir. Kolayda rnekleme araŖtırma verilerine en kolay ve rahat ulaŖılabilecek örneklemin seçilmesini ifade etmektedir. Kartopu rnekleme ise bir katılımcının daha önce aynı olguyu tecrübe etmiŖ diğer katılımcıyı önermesi ile geniŖleyen bir örnekleme yöntemini içermektedir (Berg & Lune, 2015, s. 71). Bu rnek türünün tercih edilmesindeki amaç, kadına Ŗiddet haberlerine yönelik fikirler kapsamında çevresinde bu husularda herhangi bir mağduriyet yaŖayan bireylerin olup olmadığı varsa ilk elden bu bilgileri en net haliyle ortaya koyabilmektir. Katılımcılar belirlenirken olabildiğince katılımcı eŖitliliđi sağlanmaya alıŖılmıŖtır

(Glesne, 2012, s. 59). Derinlemesine görüşmeler çalışmanın kapsayıcı olması amacıyla, evli, bekar veya boşanmış, çeşitli yaş ve cinsiyet gruplarından bireylerle gerçekleştirilmiştir. İlk dört katılımcıya kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Bu katılımcılar yazarların sosyal çevresinde olan ve ikisi yakın zamanda boşanma süreci yaşamış ve bu süreçte çeşitli zorluklar yaşadığına tanık olunan kişilerdir. Diğer iki katılımcı ise medyada yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin sıklığından ve haber bültenlerinde bu şiddete dair detayların verilmesinden rahatsızlık duyduklarını ifade eden kişilerdir. Bu bağlamda onların fikirlerinin alınmasının çalışmaya ayrı bir bakış açısı kazandıracağı düşünülecek rızaları alınmış ve çalışmaya dahil edilmiştir. Ardından kartopu örneklem belirleme yöntemi kullanılarak mülakat yapılan katılımcıların tavsiyeleri üzerinden diğer katılımcılara ulaşılmış, ulaşılan katılımcıların da tavsiyeleri alınarak yeni katılımcılara ulaşılmış ve veri doygunluğu sağlanana dek katılımcıların belirlenmesi bu şekilde devam etmiştir.

Çalışmanın çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle medyada birçok şiddet haberi yer almasına rağmen yalnızca kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerinin incelenmesi çalışmanın sınırlılıklarından biridir. 20 kişi ile görüşülmüş olması da çalışmanın diğer sınırlılığıdır, cevaplar örtüşmeye başladığında yeterli görüşme sayısına ulaşılmıştır.

Görüşmeler, katılımcılardan izin alınarak ses kayıt cihazına kaydedilmiş, çeşitli notlar tutulmuş ve kayıt altına alınan görüşmeler Office Word programında yazıya aktırılarak NVivo tematik analiz programında analiz edilerek kodlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular kodlanmış ve temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan bulgular 4 tema halinde anlamlandırılmıştır.

Bu çalışmada,

- Medyada yer alan kadına yönelik şiddet veya kadın cinayeti haberlerinden rahatsız olunup olunmadığı,
- Haber yapılmadığında bu tarz olayların sayılarında düşüş olduğunu düşünüp düşünmedikleri,
- Bu tarz haberlerin sonuna kadar izlenip izlenmediği,
- Bu haberlerin bireylerin psikolojilerini hangi yönde etkilediği,
- Olayların sebep ve çözümlerinin ne olabileceği,
- Yetkili mercilerin kadına şiddete yönelik ilgileri hakkında ne düşünüldüğü ve çözüm için neler yapılabileceği katılımcılar nezdinde araştırılmıştır.

Aşağıda yer alan Tablo 1’de katılımcıların yaş cinsiyet ve medeni hallerine yönelik bilgiler yer almaktadır. Tabloda katılımcıların isimleri gizli tutulmuş ve 1’den 20’ye kadar numaralandırılmıştır. “K” katılımcıyı sağ alt köşedeki sayı da kaçınıcı katılımcı olduğunu göstermektedir. Bulgular kısmında katılımcılara dair söylemler, katılımcı numarası, cinsiyeti ve medeni hali ile birlikte “(K1, kadın, evli)” şeklinde verilmiştir. Tablo 1’de gösterildiği gibi yapılan çalışmada farklı cinsiyet, yaş ve medeni durumlardan katılımcılara yer verilerek konunun farklı durumlardaki bireyler tarafından nasıl algılandığı anlaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 1. Katılımcılar Cinsiyet Yaş ve Medeni Hallerine Ait Özellikler

Katılımcı No	Cinsiyet	Yaş	Medeni Hal
K ₁	Kadın	55	Evli
K ₂	Erkek	63	Evli
K ₃	Kadın	42	Evli
K ₄	Erkek	49	Evli
K ₅	Kadın	39	Evli
K ₆	Kadın	37	Evli
K ₇	Erkek	52	Evli
K ₈	Kadın	47	Evli
K ₉	Erkek	28	Boşanmış
K ₁₀	Erkek	29	Evli
K ₁₁	Kadın	26	Evli
K ₁₂	Kadın	35	Evli
K ₁₃	Erkek	39	Boşanmış
K ₁₄	Kadın	48	Evli
K ₁₅	Erkek	29	Bekar
K ₁₆	Kadın	35	Evli
K ₁₇	Kadın	34	Evli
K ₁₈	Erkek	27	Bekar
K ₁₉	Erkek	36	Evli
K ₂₀	Kadın	37	Evli

Bu çalışma kapsamında yürütülen görüşmelerin katılımcıların izni doğrultusunda ses kayıt cihazına kaydedilmesi ve ifadelerin aynen metne aktarılması çalışmanın güvenilirliğini artırmak için benimsenmiş bir yöntemdir. Katılımcıların ifadeleri değiştirilmeden, italik formatta sağ sol girintili olarak ve tırnak içinde verilerek yazarın görüşlerinden ayırt edilmesi sağlanmış ve katılımcıların ifadeleri okuyucuya aynen aktarılmıştır.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Son yıllarda kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerini konu alan araştırmaların sayısı artsa da bu durumun çözümüne yönelik kesin bir sonuca ulaşamamıştır. Buradan hareketle araştırma, haberlerin içerik olarak incelenmesinden, haberi izleyen kitlenin tepkisini anlamaya çalışmakta ve böylelikle gerek sosyal medyada gerekse haber bültenlerinde yer alan kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerine toplumun bakış açısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Günümüzde haber bültenleri veya dijital haber sitelerinde yer alan haberlere bakıldığında neredeyse hergün bir kadın cinayeti veya şiddet haberine rastlanmaktadır. Bu tarz haberler izleyici kitlenin tepkilerine sebep olsa da haberlerin sıkça verilmesi konunun önemini zedelemekte hatta magazinleşmesine olanak sağlamaktadır. Neredeyse günlük hayatımızın bir parçası haline gelen bu durum toplumda tepkilere ve hassasiyete yol açmaktadır. Bu çalışmada evli, bekar, eşinden boşanmış, genç, yaşlı, kadın ve erkek 20 bireyle derinlemesine görüşmeler yapılarak haberlere bakış açıları ortaya konmaya çalışılmış ve bu anlamda alana katkı sağlanması amaçlanmıştır.

C. BULGULAR ve YORUMLAR

Katılımcılar ile yapılan birebir görüşmeler neticesinde, çalışma için anlamlılık ifade eden cümleler analiz edilerek sık olarak tekrar edilen söz öbekleri ve söylemlerden hareket ederek 4 tema oluşturulmuştur, temalar başlıklar halinde oluşturulmuş şekliyle aşağıda yer almaktadır. Yirmi katılımcı ile gerçekleştirilen mülakatlarda sıklıkla tekrarlanan ifadelerden hareketle toplamda 273 ifade analiz edilerek, 24 kod altında kodlanmıştır. Kodlamalar 4 kategori altında birleştirilerek “Haberlerin Sıklığı ve Ayrıntılar Rahatsız Ediyor”; “Şiddet Uygulamaya İten Sebepler”; “Yetkililer Yeterince İlgilenmiyor ve Cezalar Tatmin Edici Değil”; “Katılımcıların Sunduğu Çözüm Yolları” başlıklarıyla bulgular kısmında değerlendirilmiştir. Tablo 2’de kodlamada analizi yapılan katılımcı sayısı, Tablo 3’te ise analizi yapılan toplam kod sayısına dair bilgiler yer almaktadır. Tablo 2’de yer alan katılımcı analizlerinde, haberlerin sıklığının psikolojilerini etkilediği, şiddet uygulamaya iten sebeplerde ekonomik sebepler, yetkililerin ilgisi konusunda yetkililerin ilgisiz oldukları ve katılımcıların sunduğu çözüm yollarında ise kuvvetli yaptırımların uygulanması en sık kullanılan ifadeler olmuştur. Tablo 3’te katılımcılar en çok, haberlerin sıklığından rahatsız olduklarını belirtmiş ve bu kategoride en sık kullanılan ifade bu duruma duyulan rahatsızlık olmuştur. Temalara göre bakıldığında ise en çok ifadenin Tema 1 ve Tema 4’de yer aldığı görülmektedir. Katılımcılar haberlerin medyada sık yer alması ve şiddete karşı çözüm yolları konusunda diğer temalara göre daha çeşitli fikir beyanında bulunmuştur.

Tablo 2. Kodlamada analizi yapılan katılımcı sayısı

Tema 1. Haber Sıklığı ve Rahatsızlık	Katılımcı sayısı	Tema 2. Şiddet Uygulamaya İten Sebepler	Katılımcı sayısı	Tema 3. Yetkililer Yeterince İlgilenmiyor ve Ceza	Katılımcı sayısı	Tema 4. Katılımcıların Sunduğu Çözüm Yolları	Katılımcı sayısı
Psikolojik etkilenme	19	Ekonomik	6	Yetkililer ilgisiz	15	Kuvvetli yaptırımlar	12
Rahatsızlık	16	Kadınlara pozitif ayrımcılık	4	Adaletle olan güven yetersiz	13	Erken müdahale	8
Haberler şiddeti körükliyor	13	Aldatma	3	Cezalar caydırıcı değil	12	Eğitim verilmeli	8
Haber yoksa da şiddet var	12	Kodlanmış Katılımcı	11	Kodlanmış Katılımcı	17	Medya duyarlı olmalı	8
İzleyiciye muhakeme hakkı tanınmalı	11	Kodlanmamış Katılımcı	9	Kodlanmamış Katılımcı	3	Aile desteği gerekli	5
Haberlerdeki şiddet detayları	10	ANALİZ EDİLEN KATILIMCI	20	ANALİZ EDİLEN KATILIMCI	20	Hak mahrumiyeti olmalı	4
Medyanın yönlendirmesi	9					Kodlanmış Katılımcı	19
Şiddet olayının sonucu merak ediliyor	8					Kodlanmamış Katılımcı	1
Haberler toplumu şiddet konusunda haberdar ediyor	8					ANALİZ EDİLEN KATILIMCI	20
Normal hale gelme/kanıksama	7						
Sebebin bilinmemesi	7						
Önemli ayrıntıların verilmemesi	4						

Kodlanmış Katılımcı	19
Kodlanmamış Katılımcı	1
ANALİZ EDİLEN KATILIMCI	20

Tablo 3. Analizi yapılan toplam kod sayısı

Haberin Sıklığı ve Rahatsızlık	Kodlama sayısı	Şiddet Uygulamaya İten Sebepler	Kodlama sayısı	Yetkililer Yeterince İlgilenmiyor ve Ceza	Kodlama sayısı	Katılımcıların Çözümleri	Kodlama sayısı
Rahatsızlık	24	Ekonomik	6	Adaletle olan güven yetersiz	17	Kuvvetli yaptırımlar	14
Psikolojik etkilenme	23	Kadınlara pozitif ayrımcılık	4	Cezalar caydırıcı değil	15	Medya duyarlı olmalı	12
Medyanın yönlendirmesi	20	Aldatma	3	Yetkililer ilgisiz	15	Eğitim verilmeli	11
Haberler şiddeti körükliyor	16	TOPLAM KODLAMA SAYISI	13	TOPLAM KODLAMA SAYISI	47	Erken müdahale	8
İzleyiciye muhakeme hakkı tanınmalı	12					Aile desteği gerekli	5
Haber yoksa da şiddet var	12					Hak mahrumiyeti olmalı	4
Haberlerdeki şiddet detayları	12					TOPLAM KODLAMA SAYISI	54
Normal hale gelme/kanıksama	10						
Sebebin bilinmemesi	9						
Şiddet olayının sonucu merak ediliyor	8						
Haberler toplumu şiddet konusunda haberdar ediyor	8						
Önemli ayrıntıların verilmemesi	5						
TOPLAM KODLAMA SAYISI	159						
YAPILAN TOPLAM KODLAMA SAYISI: 273							

1. Haberlerin Sıklığı ve Ayrıntılar Rahatsız Ediyor

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberleri gerek televizyon haberlerinde gerekse yazılı ve sosyal medyada uzun yıllardır yer almaktadır. Katılımcılara bu tarz haberlerden rahatsız olup olmadıkları sorusu yöneltilmiş, rahatsız olan katılımcılar gereksiz detayların fazla yer aldığından dolayı, rahatsız olmayan katılımcıların da bu haberler vasıtasıyla toplumda bir farkındalığın oluşturulması açısından önemli olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılardan K₆, rahatsızlığını şu ifadelerle dile getirmiştir;

“Psikolojim olumsuz yönde etkileniyor, bu kadar ayrıntılı haberin şiddetin cinayetin kimseye bir katkısı yok aksine bu tarz haberler toplumun da psikolojisini olumsuz etkiliyor, yapılması gereksiz”.
(K₆, kadın, evli).

K₄ bu tarz haberlerin haber bültenleri dışında ayrı bir programda iki tarafa da söz hakkı verilerek yayınlamasını böylelikle insanların şiddet haberlerine direkt olarak o tür programlar vasıtasıyla ulaşmaları gerektiğini ifade etmiş ve konuyu bir erkek olarak hem cinslerini eleştirerek şu şekilde yorumlamıştır;

“Bu tarz haberleri sonuna kadar izlemiyorum. Hatta bu tarz haberlerin haber bültenlerinde değil öncesi gelişmesi ve sonucu şeklinde her iki tarafın da dahline yer verilecek şekilde ayrı bir programda verilmesi taraftarıyım. Haberlerde ayrıntılı şiddete maruz kalmak istemiyorum ama her haber bülteninde yer alıyor maalesef. Ayrıca bu haberlere bir erkek olarak üzülüyorum ülkemde hem cinslerimin neden bu şekilde davrandıklarını merak ediyorum. Bize küçük yaşlardan beri kadına asla el kalkmaz diye öğretildi şimdi geldiğimiz noktada neden öğrendiklerimizle çeliştirmizi üzümlere izliyorum”. (K₄, erkek, evli).

Erkek katılımcılar genellikle küçük yaşta ailelerinden “kadına el kalkmaz”, “kadınlar başımızın tacıdır” şeklinde terbiye aldıklarını belirtmişlerdir. Yaşanan tezat durumda diğer ailelerde olan çocukluktan itibaren şiddete alışık olarak yetişme faktörünün etkisi de bulunmaktadır. K₁₈ ‘in bu durumdaki yorumu şu şekildedir;

“Şiddet veya cinayetin en büyük sebebi bence ebeveynlerin örnek alınması, çocukken şahit oldukları veya maruz kaldıkları şiddet zamanla hayatlarının bir parçası olarak yer ediyor ve kendileri de rol model aldıkları anne babalarının uygulamalarını sürdürüyorlar, böylelikle şiddet nesilden nesle aktarılmış oluyor, küçükken şahit olmaya başladığı için de bunu normal bir durum olarak algılıyor maalesef, böylelikle şiddete alışkanlık kazanılıyor”. (K₁₈, erkek, bekar).

Kadına yönelik şiddet haberlerinin gereken ayrıntıları içermediği de katılımcıların ifadelerinde yer almaktadır. Bazı katılımcılar haberlerin detayına olay öncesi yaşananlar çerçevesinde hâkim olamadıkları için bu konudaki haberleri yalnızca medyanın yansıttığı kadarıyla bildiklerini ifade etmişler ve bunun da haberlerin bir eksiği olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda K₂, ve K₇, K₈ şu ifadeleri kullanmışlardır;

“Yalnız burada şunu da belirtmek isterim ki, olayların yalnızca sonucunu duyuyoruz nasıl geliştiğinde veya o raddeye gelene kadar yaşananlardan haberdar olamıyoruz bu yüzden haber daha detaylı iki tarafın da objektif olarak değerlendirmesini yapabileceğimiz şekilde verilse bence bu durumu yargılama durumumuz daha kolay olur”. (K₂, erkek, evli).

“Haberlerin yeterli detayları verdiğini düşünmüyorum, olayın nedeni tam olarak açıklanmıyor tarafların dinlenmesini ve olayın neden gerçekleştiğinin iyi aktarılmasını isterdim”. (K₇, erkek, evli).

“Haberin içeriğini etraflıca öğrenmek istiyorum o raddeye gelene kadar ki süreçte neler yaşandığını bilmek önemli, şiddet noktasına gelene kadarki süreçte yaşananları merak ediyorum ama o aşamadan bahsedilmiyor, olayın nedenlerinin eksik verildiğini haberlerin tek yönlü yapıldığını düşünüyorum”. (K₈, kadın, evli).

Yukarıdaki ifadelerde de yer aldığı gibi haberlerin sonuç veya sebep odaklı olması toplumu tatmin etmediği görülmektedir, bir olayı tümüyle ele almak için başından itibaren ve objektif bir şekilde izleyici

veya okura sunulması toplum nezdinde de muhakeme ve yargılayabilme şansı sunmaktadır. Haberin tam verilmemesi de olaya duyulan ilgiyi azaltmaktadır.

Katılımcılar bu tarz haberlerin medyada sıklıkla yer almasının böylesine ciddi toplumsal bir sorunu normalleştirdiğini hatta magazinleştirdiğini savunmaktadır,

“Çok sıkıldım, bu kanayan bir yara haline geldi ve medyanın bu haberlerle çok prim yaptığını düşünüyorum, medya tarafından parlatıldığını düşünüyorum kabak tadı verdi artık, ağızlara sakız oldu sürekli kadına şiddet kadına şiddet, artık çok normalleşti maalesef”. Katılımcı, haberlerin sıklıkla verilmesinden dolayı olayların ciddiyetinin zarar gördüğünü devam eden sözleriyle açıklamıştır; “Burada RTÜK’e de büyük bir pay düşüyor, bu haberler yayınlanırken belirli kıstaslar getirilmeli, detaylı yöntemlerin ve ceza almadan kurtulanların haberlerinin yapılmaması gerekir, bir de medya mensupları da kâr amacı gütmeyen, ne kadar sansasyonel yaparsam o kadar iyi iş çıkarırım düşüncesine kapılmadan haber yapmaları gerektiğini düşünüyorum. Maalesef bu şekilde kadına şiddet haberleri magazinleşiyor”. (K19, erkek, evli).

Burada en dikkat çekici ifadelerden biri K9 ve K20’nin belirttiği, olayın ne kadar uç noktada olursa o kadar ilgi çekeceği düşüncesi;

“İnsanların da bu duruma alıştığını artık haber değeri taşımadığını düşünüyorum, bu tarz haberlerin sık yapılması durumu normalleştiriyor maalesef, çok uç örneklerin haber değeri oluyormuş gibi bir algı yerleşiyor”. (K9, erkek, boşanmış).

“Artık normalleştiği için izlemiyorum, böylesine ciddi bir konu magazinleşti o yüzden sık sık verilmesi olayın ciddiyetini zedeliyor. Olaylar sadece bir taraf haklıymış gibi ve tek taraflı veriliyor, etraflıca kamu vicdanını yaralamadan insanlara da muhakeme hakkı tanınarak haber yapılmalı”. (K20, kadın, evli).

Katılımcıların ifadelerinden, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerinin medyada sık yer alması, durumu normalleştirmesinin yanı sıra süreklilik arz ettiği için kamuoyunda itibar görmemesi ve haber değeri taşımaması gibi çekinceler meydana getirmektedir.

Bu haberlerin sık yapılmasının ve ayrıntılarıyla birlikte verilmesinin bir diğer sonucunun da olması muhtemel olayları da körükleyici nitelikte olmasıdır. Bu durum da toplumda ciddi zararlara sebebiyet vermektedir. Yalnızca olayın şekli değil alınan cezaların da haberin sonunda belirtilmesi potansiyel suçluları cesaretlendirmektedir. K1 ve K19, sık yapılan haberlerin yeni olayları da körüklediğine dair ifadeleri şu şekildedir;

“Bence körüklüyor çünkü bak o yapmış ben de yaparım diyor insanlar hele de aldığı cezayı veya serbest bırakıldığını duyunca daha da cesaretlendiğine inanıyorum. Emsal teşkil ediyor ve kötü örnek oluyor”. (K1, kadın, evli).

“Haberler o kadar detaylı veriliyor ki, kaç yerinde bıçaklandığı yüzüne hangi yanıcı maddenin atıldığı, böylece yol yöntem gösteriyor diğer insanlara, bu tüm suç haberleri için geçerli ve serbest bırakılıyor haberleri, uzaklaştırma haberleri insanların aklına hangi yöntemle şiddeti uygulayacağı ve sonucunda

da ceza almadan çıkabileceği düşüncesi empoze ediliyor. Cezalar caydırmaktan ziyade cesaret veriyor, yol yöntem gösteriyor". (K19, erkek, evli).

Cezaların haberle birlikte verilmesi, şiddetin veya cinayetin ayrıntılarının medyada yer alması yeni olaylara da kapı aralamaktadır. Bu noktada haberlerin daha öz, magazinden uzak ve kamu vicdanını rahatsız etmeyecek şekilde ve sıklıkta yer alması toplumun da yararına olacağına inanılmaktadır.

Kadına yönelik şiddet ve cinayet haberlerinin yapılmasından rahatsız olmayan katılımcılar bunun sebebini toplumda bu tarz olaylara karşı bilinç oluşturması olarak belirtmişlerdir. Bu sayede insanlar toplumda yaşanan olaydan haberdar olabilecek ve bu sayede tepkilerini gösterebileceklerdir. Aşağıda yer alan katılımcı ifadeleri yukarıda yer alan katılımcı ifadelerinin aksine haberlerin verilmesi gerektiğini ancak yine dengeli bir sıklıkta verilmesi gerektiğini savunmaktadır, dengeli bir şekilde verilmesinden kasıt her gün haberlerde yer alacak sıklıkta olmaması ve daha az cinayet detayı içermesidir. Katılımcılardan K1, K5, K13 ve K10, kadına yönelik şiddet haberleri sayesinde toplumun olaylardan haberdar olduğunu belirtirken, K15 sosyal medyanın gücüne dikkat çekmiştir,

"Rahatsız olmuyorum yayınlanması taraftarıyım çünkü toplumda farkındalık oluşturmak için bu olayların yaşandığının bilinmesi toplumun bir gerçeği olarak kabul edilmesi için yayınlanması gerekir". (K1, kadın, evli)

"Yayınlanmasından rahatsız olmuyorum aksine yayınlanması taraftarıyım bu şekilde çözüm için gerekenler yapılır ve tepkiler artar". (K5, kadın, evli).

Yayınlanmasından rahatsız olmuyorum aksine yayınlansın ki insanlar şiddetin farkında olsun ama dengeli bir şekilde verilsin. (K13, erkek, boşanmış).

Rahatsız olmuyorum, haber yapılmasından memnunum ama hergün yayınlanmasından rahatsızım. (K10, erkek, evli).

"Sosyal medyanın yargılayıcı rolü dolayısıyla memnunum, bazı serbest kalanlar da sosyal medyadaki tepkilerin gücüyle tekrar tutuklanıyor, sosyal medya çok ciddi bir güce sahip". (K15, erkek, bekar).

Katılımcılara şiddet veya cinayet haberlerinin yapılmadığında bu tarz olayların sayısında düşüş olup olmadığı sorulmuş bu yönde de farklı cevaplara ulaşılmıştır ancak katılımcıların çoğu haberlerde yer alsa da almasa da şiddete kendi çevrelerinde şahit olduğunu sonuçta her olayın da basına yansımadığını belirtmiştir, bu konuda K8 ve K18, şu ifadelere yer vermiştir;

"Haberlerde yer almasa da şiddetin hala birçok evde var olduğunu biliyorum. Biz hala şahit oluyoruz yakın çevremizde. Bu tarz olayların kadına verilen haklardan sonra daha da arttığını düşünüyorum". (K8, kadın, evli).

"Kesinlikle şiddet devam ediyordur, çevremizde şahit oluyoruz sonuçta bu tarz olayların tek kaynağı haberler değil haberlerde yer almayan nice şiddet türlerine günlük yaşantımızda rastlıyoruz". (K18, erkek, bekar).

Katılımcılar yapılan haberlerin psikolojilerini olumsuz yönde etkilediğini günlük yaşamlarında da etkisinde kaldıklarını ifade etmişlerdir, ayrıca çocukların da olay anında orada bulunmaları gözleri önünde gerçekleşmesi ve bu ifadelerin de haberlerde yer alması katılımcıları olumsuz yönde etkilemektedir, K₂₀, bu konuda şu ifadeleri kullanmıştır;

“Psikolojik olarak çok fazla etkileniyorum, kazara habere ya da haberin görüntüsüne denk geldiysem keyfim o kadar kaçıyor ki etkisinden kurtulamıyorum, çocukları düşünüyorum kadın ölmediyse ölene kadar o adamın onunla uğraşacağını düşünüyorum, böylesine haberlere de görüntülere de maruz kalmak istemiyorum, kalbim kaldırmıyor, sonuna kadar izleyemiyorum hele hele çocuklarının yanında ifadesi kullanıldıysa kahroluyorum kanalı hemen değiştiriyorum.”. (K₂₀, kadın, evli).

Buraya kadar olan ifadeler incelendiğinde, haberlerin yapılmasının toplumsal farkındalığı artırmak açısından önemli olduğu ancak sürekli yapıldığında ciddiyetini kaybettiği, ayrıntılara gereğinden fazla yer verildiğinde hem haberin ciddiyetine zarar verdiği hem de potansiyel suçlulara olumsuz örnek teşkil edeceği, haber yapılmaya da şiddetin bir şekilde devam ettiği sonuçlarına ulaşılmaktadır. Ayrıca olayın şekline dair ayrıntılar toplumun psikolojisini olumsuz yönde etkilemektedir.

2. Şiddet Uygulamaya İten Sebepler

Katılımcılara medyada oldukça sık yer alan kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin sebebi ne olabilir sorusu yöneltilmiştir. Bu konuda aldatma, alkol veya madde kullanımı, bir anlık öfke, çocukken şiddete maruz kalma, eğitimsizlik, ekonomik koşullar, kadının erkeği kıskırtması, pozitif ayrımcılık, tahrik, psikolojik şiddet ve uzayan boşanma süreçleri gibi yanıtlar alınmıştır. Ayrıca kadınların karşı taraftan talepleri, uzaklaştırma cezaları ve kadın hakları bazı katılımcılar tarafından şiddete sebep olarak gösterilmiştir. K₁₉ ve K₉ kadınlara verilen hakların ve pozitif ayrımcılığı kendi yaşantılarındaki olaylarla örneklendirerek şu şekilde ifade etmişlerdir;

“Bir yakınımдан biliyorum boşanma aşamasında olan bir çiftti ortada hiçbir sebep yokken sorup soruşturmadan erkeğe uzaklaştırma cezası verildi. Kadın bir intikam vesile olarak ortada hiçbir şiddet yokken uzaklaştırma talep ediyor ve emniyet müdürlüğü de doğrudan ifadeye çağırıp uzaklaştırma cezası veriyor. Erkek birdenbire uzaklaştırılıyor, psikolojik olarak çökmüş durumda bir de sebepsiz yaptırım cezası uygulanıyor sırf kadının intikam alma hırsından dolayı. Burada ciddi bir sıkıntı var bence kadına pozitif ayrımcılık yapılması bir ihlaldir”. (K₁₉, erkek, evli).

“Bazen kadınlara aşırı tolerans verildiğini ve bu durumun da suistimal edildiğini düşünüyorum, erkeği kıskırtan kadınlarda da mutlaka pay arıyorum, bazı haklar kadını koruma kapsamındayken erkeği de mağdur edebiliyor, bilhassa boşanma sürecinde kadınların beklentileri erkeği çok daha zor duruma sokarak şiddete zemin hazırlıyor, tahammüllerin zorlanmadan durumun çok yönlü ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Benim boşanma davamda hakim ikimizi de içeri aldı, eşime buyur kızım anlat deyip son derece babacan bir tavırla yaklaştı bana hatırımı bile sormadı, karar öncesinde de kızım istediğin başka bir şey var mı diye sordu bana sormadı, bu durumda kadınlar sürekli talep eden erkekler de talep karşılayan konumunda oluyor bu durum beni çok rahatsız etti”. (K₉, erkek, boşanmış).

Kadınların uzaklaştırma taleplerinin hızlı çözümü, gerçek mağdurlar dışındaki kadınların ortada herhangi bir fiziksel veya psikolojik şiddet yokken kolluk kuvvetlerinden ya da kanunların tanıdığı haklardan yararlanmaları bir yerde erkekleri mağdur duruma düşürmektedir. Düzenli bir işi olan erkek uzaklaştırma cezasından dolayı evine girememekte ve kişisel eşyalarına ulaşamamaktadır, ancak sebep ne olursa olsun her iki taraf için de şiddet asla çözüm olmamalıdır, bu tarz olaylarda gerçekten mağdur olan kadınlar devletin sağladığı imkanlardan tam vaktinde ve yeterince yararlanmalıdır, her iki taraf için de eşit uygulanacak bir adalet yaşanan sürecin daha sağlıklı ilerlemesine yardımcı olacaktır. K19 kadınların psikolojik erkeklerin ise fiziksel olarak güçlü olduğunu öne sürerek duruma farklı bir açıdan şu ifadelerle yaklaşmıştır;

“Şiddetin mutlaka bir taraftan kaynaklandığını düşünüyorum ama diğer taraftan da sabır denen bir şey var insanın kendine hakim olması gerekiyor şiddet duygu herkesin içinde var ama buna hakim olması gerekiyor, caydırıcılık olmadığı için de erkek asıp kesiyor, erkek fiziksel olarak daha güçlü olduğu için bunu yapabiliyor ama kadın da psikolojik olarak ve aklın daha güçlü olduğu için erkek onun karşısında aciz duruma düşüyor bu yüzden de erkek şiddete meylediyor, ancak tüm bunların sonucu asla şiddet olmamalı”. (K19, erkek, evli).

Katılımcılardan K14 ve K5, şiddetin sebebinin ekonomik olduğunu vurgulamış maddi durumun şiddette önemli bir rol oynadığına dikkat çekmiştir;

“Şiddetin sebebi genel olarak maddiyattır. Maddiyat iyi olduğu zaman insanlar kendilerini oyalayacak işlere yönelebiliyor ama maddi sıkıntı geçim derdi olunca erkek hırsını bir yerden çıkarmaya başlıyor maalesef kadın veya çocuklar mağdur oluyor, ben özellikle korona virüs sürecinde bu tarz vakaların arttığını düşünüyorum bu süreçte maaşlarını alamayan aileler var onlar için durum daha da tetikleyici oldu bence”. (K14, kadın, evli).

“Kadın sürekli eşinin sahip olduğu imkanlardan fazlasını istiyorsa huzur vermiyorsa gelinen noktada kadının da rolü vardır, hayat müşterek ve eşlerin birbirlerine destek olması imkanları iyi idrak etmesi gerekir, eşinin isteklerini karşılayamayan erkek agresifleşir ve maalesef bu durum beraberinde şiddeti doğurur, sınırları zorlamamk gerekir bana kalırsa”. (K5, kadın, evli).

Verilen cevaplarda kadının da erkeğin de yaşanan olayda farklı oranlarda pay sahibi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ancak sebepsiz yere eşine ve çocuklarına zarar veren erkeklerin başvurduğu şiddette kadında herhangi bir pay aramak doğru olmayacaktır.

Katılımcılara şiddetin veya cinayetin sebebi aldatma olsaydı habere olan tepkiniz değişir miydi ve kadın da hak etmiş gibi bir düşünceye kapılır mıydınız sorusu yöneltilmiş, katılımcıların oldukça büyük bir kısmı asla düşüncem değişmez demiş tamamı ise sebebi her ne olursa olsun hiçbir olay şiddet veya cinayete sonuçlanmamalı, aldatma dahi olsa şiddeti veya cinayeti meşrulaştırmaz cevabını vermiştir.

3. Yetkililer Yeterince İlgilenmiyor ve Cezalar Tatmin Edici Değil

Katılımcılarla yapılan derinlemesine görüşmeler esnasında yöneltilen sorulardan biri de “yetkililerin kadına yönelik şiddet veya kadın cinayeti” konularıyla yeterince ilgilendiğini düşünüp düşünmemeleri idi. Yine bu konuda da katılımcıların neredeyse tamamı yetkililerin konuyla yeterince

ilgilenmediklerini, ilgileniyormuş gibi yaptıklarını belirtmişlerdir. İlgilenmemelerinin en büyük kanıtının ise bu tarz olaylara yönelik haberlerin hala medyada sık sık yer alıyor olması öne sürülmüştür. Cezaların tatmin etmemesi konusunda da yine katılımcıların tamamına yakını hem fikirdir. Katılımcılardan K2, yetkililerin ilgisiz kalmasını ve onlardan beklentisini şu şekilde ifade etmiştir;

“Yetkililer yeterince ilgilenseydi bu kadar haber yapılmazdı ve geçen bunca zamanda mutlaka bir çözüm bulunurdu, ben açıkçası Cumhurbaşkanının ve ilgili bakanların artık yumruğunu masaya vurarak son derece sert ve kararlı bir üslupla yeter artık şiddeti uygulayanlara ve kadınların çocukların hayvanların canına kast edenlere bu ülkede huzur vermeyeceğiz deyip çok ciddi yaptırımlar uygulamalarını bekliyorum, yetkililerden yeterli ses çıkmaması beni daha da tepkili hale getiriyor maalesef”. (K2, erkek, evli).

K20 ise konuya farklı bir açıdan yaklaşarak şu ifadeleri kullanmıştır;

“Yetkililerin asla yeteri kadar ilgilendiğini düşünmüyorum sembolik toplantıların düzenlendiğini ve bunların da hiçbir işe yaramadığını düşünüyorum, hayatında hiçbir şekilde şiddete maruz kalmamış maddi durumu son derece iyi olan kadınlar yalılarda toplantılar yaparak şiddete uğrayan kadınların haklarını konuşuyor ortamda bir tane mağdur kadın yok, samimi gelmiyor maalesef, işe yaramadığı hala bunları konuşuyor olmamızdan belli”. (K20, kadın, evli).

K9 ve K15 aşağıda yer alan ifadelerinde, yetkililerin ilgilenmesi için sosyal medyada ve medyada geniş yankı uyandırması gerektiğini ileri sürmüşlerdir;

“Ben medya baskısından dolayı ilgilenmek zorunda kaldıklarını düşünüyorum aslında tam olarak ilgilendiklerini düşünmüyorum çünkü ilgilense bunu fark ederdik”. (K9, erkek, boşanmış).

“Yetkililer ilgilenmiyor ama sosyal medyada olay tepki bulursa, iyi reklamı yapılırsa o zaman ilgileniyorlar, bazı serbest kalanlar da sosyal medyadaki tepkilerin gücüyle tekrar tutuklanıyor, sosyal medya çok ciddi bir güce sahip”. (K15, erkek, bekar).

Sosyal medya, toplumun tepkisini bireysel anlamda gösterebildiği ve benzer tepkilere sahip insanları da bir araya getirmek adına ciddi bir gücü ifade etmektedir. Sosyal medya sayesinde birçok gerçek gizli kalmamakta ve gün yüzüne çıkabilmektedir. Bu anlamda yetkililere ulaşabilmenin ve insanların dertlerini anlatabilmesinin bambaşka bir yolu olan sosyal medya böylesi şiddet haberlerinde de önemli rol oynamaktadır. Öyle ki serbest kalan bir suçlu sosyal medya aracılığıyla gösterilen tepkiler neticesinde tekrar tutuklanabilmektedir, sosyal medya çağımızın en etkili ifade araçlarından biri olarak bu anlamda da topluma kendilerini ifade etme şansı tanımaktadır.

Katılımcılar cezaların yetersizliğini, herkes için eşit olarak uygulanmadığını vurgulamış ve bazı cezaların daha ziyade ödül niteliğinde olduğunu, potansiyel suçlulara da cesaret kaynağı olduğunu belirtmiştir. Haberlerde yayınlanan, “serbest bırakıldı”, “iyi halden yararlandı”, “tutuksuz yargılanmak koşuluyla serbest bırakıldı”, “adli kontrol şartıyla serbest kaldı” gibi suçlunun gerçekleştirdiği eylemle ilgili hiçbir cezaya maruz kalmadan olaydan sıyrılmış izlenimi oluşturulması tarafları kırmakta ve kamu vicdanını da son derece yaralamaktadır. Bu hususta K8, K19 ve K14 durumu şu ifadelerle eleştirmektedir;

“Cezalar beni tatmin etmiyor hele de haberlerde bir sürü suç işleyip defalarca karısına şiddet uygulayıp serbest kalanlar var bunları duyunca deliriyorum, adalete olan güvenim çok sarsılıyor”. (K8, kadın, evli).

“Benim evladım öldürülmüş kardeşim katledilmiş bunu yapan insan da 15- 20 yıl yatıp çıkıyor bu asla adalet değil, bu durum sadece şiddet olayları için de geçerli değil genel bir adalet problemi var adaletin dağıtılamadığını düşünüyorum bu konuda da kesinlikle adaletin verilememiş olması ve bunun da medyada haber yapıyor olması iyice yaraya tuz basmak gibi bir şey oluyor o konuda adaletin kesinlikle doğru çalışmadığını düşünüyorum”. (K19, erkek, evli).

“Toplum olarak biz de ağır cezalar aldıklarını duymak istiyoruz yoksa devlete de çok kızıyoruz adalet sistemine olan güvenimiz maalesef sarsılıyor”. (K14, kadın, evli).

Katılımcılardan K₁₈ ise duruma çocuklar açısından bakarak farklı bir bakış açısı kazandırmaktadır;

“Sonuçta her yaş grubundan insan bu haberlere maruz kalıyor çocukların zihinsel gelişimine olumsuz yönde etki ettiğini düşünüyorum”. (K18, erkek, bekar).

Bu tarz haberlerin çocukların da televizyon izledikleri saatlerde yayınlanması çocuklar açısından da psikolojik olarak tehlike arz etmekte, çocuk evde hiçbir şekilde şiddet eylemine veya şiddet söylemine şahit olmasa dahi bu haberler vasıtasıyla duyduklarından ve gördüklerinden olumsuz

Katılımcıların birçoğu cezaevi şartlarının zor olmadığını düşünmekte, cezaevinin boş vakit geçirme yeri olarak görmekte ve yatar çıkarım düşüncesinin hâkim olduğunu düşünmektedir.

“Hapiste yatmak kolay geliyor ne olacak yatar çıkarım indirimlerden yararlanırım diye düşünülüyor, devlet içerde besliyor düşüncesi var insanlarda”. (K16, kadın, evli).

“Yetkililer ilgilenmiyor bence cezalar korkutucu değil, yatar çıkarım algısı var ülkemizde, devlet içeriye atıp boşuna besliyor diye düşünüyor halkımız”. (K5, kadın, evli).

Bu ifadeler de haberler neticesinde toplum tarafından, cezaevleri şartlarının gerektiği kadar ağır olmadığı izlenimi oluşturduğunu göstermektedir. Bu husustaki olası çözümlere ilerleyen aşamalarda yer verilecektir.

Katılımcılardan K₂₀ olaya bambaşka bir yerden bakarak yapılan haberlerin medyada çok sık yer almasının ülke algısına olumsuz etkilerinin olacağına dair çekincelerini şu sözlerle ifade etmiştir;

“Medya ceza almadan kurtulanları veya serbest bırakılanları bizlere sunmamalı, ağır cezalarla sonuçlanan olaylar toplumda daha net etkiler oluşturur ve caydırıcılık etkisi taşır. Bir de dizilerde sürekli kadına şiddet var, zengin fakir eğitilmiş veya eğitimsiz fark etmeksizin kadın hep güçsüz aciz ve erkeğe bağımlı gibi gösteriliyor, gerçek hayatın böyle olmadığını düşünüyorum, ayrıca bu tarz haberlerin veya dizilerde yer alan görüntülerin ülkemizde yaşayan yabancı insanlar tarafından da yanlış algılanmasından korkuyorum”. (K20, kadın, evli).

Yapılan haberler ülkede yaşanan güncel olayları yansıtmaktadır. Haberlerde tarafsızlık esastır ancak aynı konuya dair haberlerin medyada fazlasıyla yer bulması, ülkede yaşayan farklı milletlerin

vatandaşları tarafından farklı algılanmasına sebebiyet vermekte hatta ülkenin güvensiz olduğu algısının oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu noktada haberin dili son derece önem arz etmelidir, gerçekleşen bir olay tüm topluma tüm coğrafyaya mal edilecek şekilde verilmemeli ve bu noktada ülke imajı zedelenmemelidir.

4. Çözüm Yolları

Çözüm noktasındaki ilk adımın, olayların şiddet veya cinayet boyutuna gelmeden ailelerden yada yetkili mercilerden profesyonel yardım alınması olduğu katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bilhassa uzun yıllardır evli olan katılımcılar tecrübelerine dayanarak bu ifadeleri kullandıklarını belirtmişleridir. Erken müdahalenin her zaman olumlu sonuç vereceği inancı bu bireylerde hakimdir. Çalışmada yer alan ifadelerde aileler bazen şiddetin sebebi bazen de çözümü olarak gösterilmiştir. Ailenin sebep olduğu durumlar, çocukların şiddet uygulanan bir ailede büyüdüklerinde, o ortamda gördüklerini ileriki yaşlardaki yaşamlarında kendi kurdukları ailelerde de göstermektedir. Fakat burada ailenin çözüm noktasındaki etkisine dair ifadeler yer alacaktır. Katılımcılardan bazıları ailelerin desteğinin önemine, bazıları olayların şiddet derecesine gelmeden çözümüne değinmiştir. Çoğu katılımcı ise en küçük yaşlarda aile içinden başlayarak okullarda ders olarak okutulmasına kadar devam edecek bir eğitim önerisinde bulunurken dini eğitimin de burada önemli katkı sağlayacağı düşünülmüş ve ifade edilmiştir.

“Kadına yönelik şiddette kadından ziyade ailenin rolü olduğunu düşünüyorum, evladının arkasında duran bir ailenin kızına kimsenin bir şey yapamayacağını düşünüyorum, hiçbir anne baba evladının gördüğü şiddete seyirci kalmaz, uzlaştırmanın ve o evliliği yoluna koymanın yolunu bulur”. (K4, erkek, evli).

“Şiddet safhasına gelmeden iki taraf da birbirine daha fazla kinlenmeden bitirmek en iyisi çünkü zamanla içindeki kin büyüyor ve bir anlık öfkeyle insan katil oluyor bunun önüne geçmek lazım uzmanlardan en çok da ailelerden destek almak lazım”. (K16, kadın, evli).

“Çözüm bana kalırsa olaylar şiddet veya cinayet noktasına gelmeden meseleyi halletme olur. Sonuçta yaşana bir olay şiddete daha sonra da cinayete dönüşüyor. Bu noktaya gelene kadar ki süreçte ailelerden veya uzmanlardan destek alınmalı, ailede bebeklikten itibaren her ne sebeple olursa olsun hiçbir canlıya zarar verilmeyeceği öğretilmeli”. (K2, erkek, evli).

Görüşmeler esnasında yöneltilen “çözüm sizce ne olabilir” sorusuna yukarıda değinilen, en baştan önlem alınmalı, aile desteğine başvurulmalı gibi yanıtların yanı sıra eğitimin önemini vurgulayan cevaplar da alınmıştır. Bilhassa çocukluk döneminde verilen eğitimlerin uzun vadede kalıcı çözümler sunacağına inanılmaktadır.

“Çözüm noktasında da eğitimin gerekliliğine inanıyorum, okul dışında aile içi şiddete karşı eğitim verilmeli, aile içinde uyum olmalı ortak hareket edilmeli ebeveynlere ve çocuklara yönelik uzun vadeli eğitim bu olayları ciddi seviyede azaltacaktır, benim kanaatim budur ayrıca dini değerler oturtulmalı böyle olursa şiddete varmadan anlaşmazlıkların çözüleceğini düşünüyorum”. (K8, kadın, evli).

“Ailede bebeklikten itibaren her ne sebeple olursa olsun hiçbir canlıya zarar verilmeyeceği öğretilmeli. ailelere zorunlu eğitimler verilmeli”. (K16, kadın, evli).

“Toplumsal bir dönüşüm sağlanmaya çalışılmalı ve din ve ahlaka yönelik dersler tekrar ele alınmalı, çocuklarda empatinin önemi oturtulmalı”. (K4, erkek, evli).

“Eğitimi de kesinlikle yadsımamak lazım üniversite eğitiminden bahsetmiyorum insanlara daha küçük yaşlarda hayvana insana zarar vermenin kötü bir şey olduğu öğretilmeli. Büyük bir birey olduğunda şiddetin kötü bir şey olduğu bilincine varmış olmalı. İçindeki şiddete hakim olabilecek yetkinlikler kazanmalı bunun da eğitimle mümkün olabileceğini düşünüyorum. Mesela Finlandiya’da eğitim düzeyi dünya standartlarının çok üzerinde ama kadına şiddet oranı ülkemizden fazla demek ki sadece eğitim veya adaletle çözüm olmuyor, bileşenlerden biri eksik olunca olmuyor. Benim kannatım küçük yaşlardan itibaren uzun vadeli eğitim ve kısa sürede çözüme kavuşan hukuki çözümler bu durumun en iyi çözümü olacağını düşünüyorum”. (K19, erkek, evli).

Çözümlere yönelik görüşlerde en çok yer alan husulardan biri de ciddi yaptırımlar ve ağır şartların uygulanmasıdır. Sonuçlanan davalarda verilen cezaların toplum tarafından yetersiz bulunması veya bir şekilde medyada yer alan haberlerde bu şekilde aktarılması, cezaların daha ağır şartlarda uygulanması gerektiğini düşündürmektedir. K7 kısasa kısasın bir çözüm olabileceğini şöyle belirtmiştir;

“Kısasa kısasın uygulanmasını ama hakkıyla gerçek bir adalet ve hukuk sistemiyle uygulanmasını isterdim. Köklü cezalar olmadıkça sevgi saygıyı yeşertemezsin, toplumda huzuru sağlayamazsın, toplumdaki tedirginliğin önüne ancak ve ancak katı cezalarla geçilebilir. İnsanlara öldürürsem öldürülürüm mesajı aşılmalı. Merhamet iktidara manidir ve bu hususlarda merhamet gerçek mağdurları yaralar”. (K7, erkek, evli).

Katılımcılardan K19, çözüm konusunda medyaya da büyük görev düştüğünü şu ifadelerle açıklamıştır;

“Burada RTÜK’e de büyük bir pay düşüyor, bu haberler yayınlanırken belirli kıstaslar getirilmeli, detaylı yöntemlerin ve ceza almadan kurtulanların haberlerinin yapılmaması gerekir, bir de medya mensupları da kâr amacı gütmeyen, ne kadar sansasyonel yaparsam o kadar iyi iş çıkarırım düşüncesine kapılmadan haber yapmaları gerektiğini düşünüyorum. Malesef bu şekilde kadına şiddet haberleri magazinleşiyor.” (K19, erkek, evli).

K15 Kanada’da görülen olumsuz olaylarda kamuoyunda emsal teşkil etmemesi için haberde detayın yer almadığını şu sözlerle ifade etmiştir;

“Kullanılan yöntemler, şiddetin türü psikopatların aklında yer ediyor. Sürekli intihar haberlerinin de böyle bir etkisi olduğu kanaatindeyim. Mesela Kanada’da örnek teşkil etmemesi için cinayet veya şiddetin ayrıntısına girilmiyor. Yenilerini tetiklememesi için bence son derece etkili bir yöntem bu”. (K15, erkek, bekar).

Görüşmeler esnasında alınan cevapların çoğunluğunu, suçlunun cezayı hergün hayati önem taşıyan gerekliliklerinden yoksun bırakılarak çekmesi gerektiği vurgusu oluşturmaktadır. Katılımcılar, yaşanan olayın şiddetine göre, failin yaptığından daha ağır bir cezaya maruz kalması gerektiğini vurgulamaktadır. Burada gündelik hayattaki hak ve hürriyetlerden yoksun bırakılma yaygın bir görüş teşkil etmektedir.

“Sebepsiz yere kadın ve çocuklara zarar verenlerin toplumdan izole edilerek ve asla öldürülmeyerek ölümden daha beter durumda izole bir cehennem hayatı yaşamalarını isterdim. Netleşen ağır bir suçun cezası ne kadar ağır olursa olaylar o kadar azalır diye düşünüyorum”.

“Biri diğerini öldürüp 6 yıl hapis yatıp tahliye bu maalesef ceza olmaz. İdamın gelmesini istemem ama cezaevi şartlarının çok çok ağırlaştırılmasını bunun da kamuoyuyla paylaşılmasını isterim, yani haksız yere kadını öldüren, çocuk istismarı yapan veya hayvana işkence yapanların kesinlikle öldürülmemesini ama ölümden beter bir hayat yaşamasını isterdim, günlerce yemek vermeme su vermeme gibi, suçlu birçok hayati şeyden mahrum kalmalı nasıl ki kurbanını hayatından sevdiklerinden mahrum bıraktıysa o da hayati kaynaklardan mahrum kalarak ağır bir şekilde hatasını hissederek cezasını çekmeli. Bu tarz mahkumların durumu mutlaka medyaya yansımaları insanlar gözleriyle gördükleri şeylerden çok etkilenirler”. (K18, erkek, bekar).

K11, hapisane şartlarının suç işlemedeki etkisini şu sözlerle anlatmaktadır;

“Hollanda’da cezaevlerinin şartları o kadar ağır gardiyanlar o kadar gaddar ki kimse oraya düşmek istemez ve sırf o ortama girmek için ceza işlemekten kaçınır, ülkemizde de bu şekilde çözümlere ihtiyaç var. İdam da olabilir, yada ölsem daha iyi dedirtecek türden bir ceza olabilir psikolojik baskı da farklı bir çözüm olarak aklıma geliyor”. (K11, kadın, evli).

Görüşmelerde kadına yönelik şiddet veya kadın cinayetlerinin çözümüne yönelik sorular yanıtlanırken, kadın cinayetinde idamın gerekliliği konusuna değinilmediği görülmüş, çocuk istismarı veya hayvanlara yapılan eziyetlere yönelik herhangi bir soru, sorular arasında yer almamasına rağmen çocuk istismarı ve hayvanlara yapılan eziyetin cezasının kesinlikle idam olması gerektiği ifade edilmiştir. Katılımcıların çoğu şiddeti bu konularla da bağdaştırmış hatta çocuk istismarını kadın cinayetinden daha üst bir noktaya konumlandırmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberleri günlük yaşantımızda sıkça karşılaştığımız haberler arasında yer almaktadır. Toplumun büyük bir problemi olan kadına şiddetin bilhassa televizyon haberlerinde geniş yer bulması toplumda saldırgan davranışları tetiklemekte, alınan cezaların yaşanan olaya göre yetersiz kalması kamuoyu tarafından da tepkilere neden olmaktadır. Maalesef olayın ayrıntılarında yer alan vahşet, toplumun tepkisini çekerek bir taraftan insanın kendi içindeki şiddet duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Olayın failine, onun yaptığından daha ağır bir şiddet uygulanması beklenmekte ve şiddet olayları bu yönüyle de toplumun huzur ve selametine zarar vermektedir. Şiddet haberlerinin medyada sıkça yer alması hem olayı sıradanlaştırmakta hem de ciddiyetini yitirmesine sebebiyet vermektedir. Görüşmeler esnasında bazı katılımcılar bu tarz haberleri meraktan izlediklerini ve olay ne kadar şiddet içeriyorsa merak duygusunun da o oranda arttığını vurgulamıştır. Güneş ve Yıldırım’ın (2019, s. 958) çalışmasında da 2018 yılında yaşanan ve basına yansıyan 67 kadın cinayeti haberi içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiş, haberlerin medya yer alma biçiminin devleti, toplumu ve bazen de faileri işaret ederek ve sistemi suçlayarak kadınlara karşı sürdürülen savaşın toplum tarafından kanıksanmasına yol açtığı belirtilmiştir. Ayrıca medyanın kadın cinayeti faillerine

verilen cezalara haber metinlerinde yer vermemesi, cezaların artırılması gerekliliği ve sorunun tek taraflı yer alması çalışmada dikkat çeken sorunlar arasında yer alıp bulgularımızla örtüşmektedir.

Yaşanan şiddette kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığın da etkisi olduğu katılımcılar tarafından belirtilmiştir, mevcut uygulamalar iki tarafı da mağdur etmeyecek şekilde ve yapıcı bir şekilde uygulanmasına kanaatine varılmıştır. Bilhassa uzaklaştırma kararlarının söz konusu olduğu durumlarda erkeğin kalacak yerinin olmaması şiddete zemin hazırlamaktadır (Taştan & Küçüker Yıldız, 2019, s. 24). Ayrıca kadınların kendilerine tanınan hakları hırsları uğruna suistimal etmemeleri gerektiği vurgulanmış aksi halde gerçek mağdurların bu durumda daha mağdur olabilecekleri hatırlatılmıştır. Şiddetin çeşitli sebepleri olabilmektedir bunlar, ekonomik, ruhsal, çocukluktan gelen sebepler, aldatma şeklinde sıralanabilir, katılımcıların neredeyse tamamına yakını sebebi aldatma dahi olsa hiçbir sebep şiddeti meşru kılamayacağını ve şiddeti gerektirmeyeceğini ifade etmiştir. Eğer geri dönüşü yoksa ve huzursuzluk devam ediyorsa burada uygulanacak en mantıklı çözümün durum daha da vahim bir hal almadan boşanmak olduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar ailelerden alınabilecek desteklerle de şiddetin ileri boyutlara varmadan veya boşanma aşamasına varmadan çözülebileceğini fakat o aşamaya varıldıysa da en sağlıklı şekilde bu sürecin atlatmasında aile büyüklerinin desteğinin etkili olabileceğini ifade etmiştir. Taştan ve Küçüker Yıldız'ın çalışmasında, ailelerin kadın cinayetlerinin önlenmesinde neden etkili olmadıklarına değinilmiş ve bu nedenler, failin fiziksel avantajları, saldırı anında elinde silah olması, o esnada maktulün ve yakınlarının hazırlıksız olması olarak sıralanmıştır. Ayrıca, riskin görülmesindeki güçlük, faille iş birliği (töre) içinde olabilmek ve sorumluluk veya risk almaktan kaçınılmasını bu durumda ailelerin yüksek oranda etkili olmadığını göstermektedir.

Haberlerde yer aldığı kadarıyla olayın cinayet olduğu neredeyse kesin olan davalar son derece uzun sürmekte, duruşma çıkışında zanlı avukatlarının zanlıyı savunmak adına verdiği demeçler gerek mağdurun ailesini gerekse toplum vicdanını son derece yaralar nitelikte olmaktadır. Davaların sonuçlanması da uzun sürmekte ve geçen zamanda adalete olan inanç da azalmaktadır. Ayrıca cezaların yetersiz olması veya haberlerde o şekilde yansıtılması insanların kendi adaletlerini tesis etmesine bir sebep olarak gösterilmektedir.

Cezaevleri şartlarının ağırlaştırılmasının veya ağır olan şartların topluma yansıtılmasının da suç işlemenin önüne geçeceğine inanılmaktadır. Ayrıca cezaevindeki mahkumların da haber bültenlerinde yer alması, gerçekleştirdikleri eylemden dolayı duydukları pişmanlığı dile getirmeleri, aynı durum tekrar yaşansa asla başvuracakları şeyin şiddet olmayacağını vurgulamaları kamuoyu açısından da faydalı olacağı düşünülmektedir. Burada esas olan haber sıklığındaki denge olmalıdır. Nasıl ki şiddet veya cinayet haberi medyada sıkça yer buluyorsa, ceza almadan veya çok az ceza alarak suçluların tahliye edildiği haberi veriliyorsa, olayın görünmeyen tarafı olan cezaevindeki suçluların durumunun paylaşılması da toplumu bir nebze rahatlatacak, suçun cezası net bir şekilde görülecek böylelikle devlete ve adalete olan inanç yeniden inşa edilebilecektir. Toplumumuzda idamın gelmesine yönelik bir istek algısı olsa da yada medyada geniş yankı uyandıran cinayetlerin ardından idam gelmeli yorumu yapılsa da katılımcıların tamamına yakını idama hiç de sıcak bakmadıklarını, idamın suistimale açık bir konu olduğunu belirtmişlerdir. İdam yerine suçluların ıslah edilmesine yönelik cezaların, ağır kamu hizmetlerinde çalıştırılmanın daha etkili bir çözüm olacağını üzerinde durulmuştur.

Aile hem şiddetin önüne geçilmesi için büyük bir umut kapısı hem de şiddetin öğrenildiği bir kurum olarak göze çarpmaktadır. Şenol ve Yıldız çalışmalarında, kadının kendisine uygulanan şiddetin acısını çocuklarından çıkardığını ve bu durumun aile şiddeti aratarak devam ettirdiğini ileri sürmektedir. Katılımcı ifadeleri şiddetin ailede küçük yaşlarda öğrenilerek ileride kendi kurdukları ailelerinde bu durumu devam ettirdiklerini doğrulamaktadır. Burada yine aile içi ve ebeveynlere verilecek eğitimlerin şiddeti önemli ölçüde azaltacağı umulmaktadır. Şiddetin çözümünde eğitimin büyük bir payı olduğu yapılan görüşmeler neticesinde ulaşılan bir sonuçtur. Çok küçük yaşlarda verilecek olan empati, insan ve hayvanlara zarar vermenin sakıncaları gibi karakter gelişimine yönelik eğitimler uzun vadede kalıcı çözümlerin temelini oluşturacaktır. Okullarda, bilhassa ilkokul düzeyindeki eğitimde, aile içinde şiddete şahit olan çocukların ne yapmaları ve nereye başvurmaları gerektiğine dair bilgiler derslerde yer almalıdır. Ayrıca çocukların sıklıkla izlediği çizgi filmlerde de bu konu onların yaşına uygun şekilde gösterilmeli ve böylelikle toplumsal bilinç en küçük yaşlarda oluşturulmaya başlanmalıdır. Devletin koruyuculuğu ve kollayıcılığına dair kamu spotları artırılmalı ve ilgi çekecek içeriklerle halka sunulmalıdır.

Bu konuda RTÜK'e ve medya temsilcilerine de büyük görev düşmektedir. Olaylar fazla detay barındırmadan, topluma bilgi verme amaçlı olarak verilmeli, her iki tarafın da olaydaki payları haberlerde yer almalı, her yaş grubundan bireylerin izliyor olabileceği düşünülerek sağ duyulu yaklaşılmalıdır. Gerek televizyon kanalları gerekse diğer medya organları kar amacı gütmeyen toplumun ruh sağlığını zedelemeyen haber yapmaya odaklanmalıdır. Televizyonun eğitici işlevi göz önünde bulundurulduğunda bu işlevin toplumun yararı gözetilerek en üst düzeyde kullanılması arzu edilmektedir.

Etik Kurul İzni

Bu çalışmanın etik kurul izni Erciyes Üniversitesi Sosya ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 24.11.2020 tarihli ve 196 numaralı kararı ile alınmıştır.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan eder.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Akkaş, İ., & Uyanık, Z. (2016). Kadına yönelik şiddet. *Neveşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (6)1, 32-42.
- Altınay, A., & Arat, Y. (2008). *Türkiye’de kadına yönelik şiddet*. Punto Baskı Çözümleri.
- Altun, A., Gencel Bek, M., & Esen Altun, E. (2007). Televizyon dizilerinin kadına yönelik şiddet temsillerinde ataerkil rejimin ideolojisi. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 9-61.
- Aziz, A., Köker, E., Altun, A., Gencel, M., & Küçük, N. T. (1994). *Medya, şiddet ve kadın: 1993 yılında*. KSSGM Yayını.
- Berg, B., & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Birleşmiş Milletler. (2022, Ocak 4). Dr. Tedros: “Kadına yönelik şiddeti aşı ile durdurmak mümkün değil”. <https://turkey.un.org/tr/115605-dr-tedros-kadina-yonelik-siddeti-asi-ile-durdurmak-mumkun-degil>
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözlüğü*. Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyükgök, D. (2007). *Eşler arası şiddet*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çam, Ş. (2009). Televizyon dizilerinin kadına yönelik şiddet temsillerinde ataerkil rejimin ideolojisi. *Kültür ve İletişim*, 12(2), 79-132.
- Dorer, J. (2006). İnternette cinsiyet: Yeni iletişim teknolojileri ile birlikte cinsiyet ayrımına ilişkin araştırmalara bakış. İçinde D. İmançer (Ed.), *Medya ve Kadın* (sS. 199-212). Ebabil Yayınları.
- Dursun, Ç. (2010). Kadınlara yönelik şiddet karşısında haber etiği. *Fe Dergisi*, 2(1), 19-32.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2022, Ocak 4). Violence against women prevalence estimates. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240022256>
- Efe, Ş. (2012). Acil servis hemşirelerinin kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin rol ve sorumlulukları. *F. Ü. Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 26(1), 49-56.
- Ertürk, Y. (2015). *Sınır tanımayan şiddet*. Metis Yayınları.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. Anı Yayıncılık.
- Görgün Baran, A., Şahin Kütük, B., & Maybek, D. (2012). Kadınların eşleri tarafından gördükleri şiddeti meşrulaştırmaları üzerinde kamusal alanın etkisi. *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 41-50.
- Gül, S. (2013). *Aile içi şiddet ve polis*. Polis Akademisi Yayınları.
- Güneş, G., & Yıldırım, B. (2019). Cinsiyet temelli bir savaş: Kadın cinayetlerinin medyada temsili üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(3), 936-964.
- Hosta, N. (2013). Basında kadına yönelik şiddet haberlerinin analizi: Hürriyet, Sabah ve Posta gazeteleri örneği (2005-2008). *International Journal of Human Sciences*, 6(2), 1829-1850.
- İnal, A. (2005). Medyanın etkisi sorunsalına bir bakış. İçinde S. Alankuş (Ed.), *Medya ve Toplum* (sS. 65-81). IPS İletişim Yayınları Vakfı.

- Kadın Cinayetleri (2022, Ekim 10). Medyaya yansıyan kadın cinayetlerinin haritalaması. <https://kadincinayetleri.org/>.
- Karınca, E. (2008). *Kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili ulusal ve uluslararası yasal düzenlemeler*. T.C Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Koçoğlu, S. (2019). Combatting violence against women in Turkey: Legislation and instances of implementation. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 22(2), 62-93.
- Kümbetoğlu, B. (2015). *Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma*. Bağlam Yayıncılık.
- Makal, A., & Toksöz, G. (2015). *Geçmişten günümüze Türkiye'de kadın emeği*. İmge Kitabevi.
- Neuman, W. L. (2017). *Toplumsal araştırma yöntemleri*. Yayın Odası.
- Öden, M. (2014). Türk anayasa hukukunda devletin kadınları ev-içi şiddete karşı koruma ödevi. İçinde F. Kaya, N. Özdemir, & G., Uygur (Eds.), *Kadına yönelik şiddet ve ev-içi şiddet* (ss. 77-94). Savaş Yayınevi.
- Özer, Ö., & Üçer, N. (2010). Güldünya Tören örneğinde töre cinayetlerinin Hürriyet ve Sabah gazetelerinde ideolojik sunumu. İçinde Ö. Özer (Ed.), *Medyada şiddet kültürü* (ss. 187-228). Literatürk.
- Öztürk, E. (2008). *Türkiye'e aile içi şiddet, kadın sığınma evleri ve din*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Page, A., & İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 81-94.
- Punch, K. (2016). *Sosyal araştırmalara giriş- nicel ve nitel yaklaşımlar*. Siyasal Kitabevi.
- Rao, S. (2014). Covering rape in shame culture: Studying journalism ethics in India's new television news media. *Journal of Mass Media Ethics: Exploring Questions of Media Morality*, 29(3), 153-167.
- Şahiner, G. (2007). *Toplumsal cinsiyet ve kadına karşı şiddeti kadınların üreme sağlığına ilişkin hizmetlerden faydalanmasına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Genel Kurmay Başkanlığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Şenol, D., & Yıldız, S. (2013). *Kadına yönelik şiddet algısı: Kadın ve erkek bakış açılarıyla*. Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları.
- Tanrıöver, H. (2012). Medyada kadınların temsil biçimleri ve kadın hakları ihlalleri. İçinde S. Alankuş (Ed.) *Kadın odaklı habercilik* (ss. 151-169). IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Taştan, C., & Küçüker Yıldız, A. (2019). *Dünya'da ve Türkiye'de kadın cinayetleri: 2016-2018 verileri ve analizleri*. Polis Akademisi Yayınları.
- Tekin, Ü. (2011). *Şiddet*. Orient Yayınları.
- Toker, H., & Altun, D. (2015). Toplumsal şiddetin aktarım yoluyla yeniden üretilmesi: Basının televizyonlaşması bağlamında Şefika Etik cinayeti. *Selçuk İletişim Dergisi*, 9(1), 115-140.
- Tokgöz, O. (2010). *Temel gazetecilik*. İmge Kitabevi.
- Toprak, S., & Ersoy, G. (2017). Femicide in Turkey between 2000-2010. *PLoS One* 12(8): e0182409, 1-16.
- Ural, H., & Çabuk Kaya, N. (2018). Kadın cinayetlerinde sembolik iktidarın krizi. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 21(2), 356-382.

- Uygun, G., & Gürgey, İ. Ç. (2014). Kadınların ve kız çocuklarının insan hakları ihlali ve bunun bir örneği olarak kadına yönelik şiddet. İçinde F. Kaya, Özdemir, N., & Uygun, G. (Eds.), *Kadına yönelik şiddet ve ev-içi şiddet* (ss. 9-60). Savaş Yayınları.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları*, 35,29-56.
- Yegen, C. (2014). İnternet haberciliğinde kadın cinayeti haberlerinin sunumu: Posta Gazetesi örneği. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 4(3), 15-28.

